

עָשָׂר. שְׁנַיִם עָשָׂר וּדְאִי, קְשָׁרִים שֶׁל תְּקוּנֵי הַגְּבִירָה, וְהִיא מִתְחַבֵּרַת עִמָּם. זֶהוּ שְׁכָתוּב שְׁנַיִם עָשָׂר. וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אֹתָם, שֶׁהָיָה בְּמָקוֹם זֶה הַדְּבוּר שׁוֹרָה.

אֲשֶׁר דָּבַר, פֶּאֶן קְשָׁר אֶחָד לְהִתְחַבֵּר מִלְמָטָה לְמַעְלָה, וּמִלְמָעְלָה לְמָטָה. מִלְמָטָה בְּשָׁנִים עָשָׂר הַשְּׂבָטִים הִלְלוּ, וְזֹאת הִתְחַבְּרָה עִמָּם. אֲשֶׁר דָּבַר, הָרִי חֲבוּר זָכַר וַנִּקְבָּה קְשׁוּר לְשָׁנֵי צְדָדִים, מִלְמָטָה וּמִלְמָעְלָה. לְסוֹף קְשָׁר אֹתָם בְּמָקוֹם שְׁלֹמְעֵלָה, זָכַר וַנִּקְבָּה כְּאֶחָד, זֶהוּ שְׁכָתוּב אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ וּגּו'. מֵה זֶה כִּבְרַכְתּוּ? אֵלָּא כִּבְרַכְתָּ בֵּת זׁוּגוּ.

אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ, שְׁנֵי־הֶם כְּאֶחָד. פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קכח) יְבָרְכֶךָ ה' מְצִיּוֹן וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם וּגּו'.

יְבָרְכֶךָ ה' מְצִיּוֹן, שְׁמַנְנוּ יוֹצְאִים בְּרִכּוֹת לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן, וְהוּא כּוֹלֵל כָּל הַבְּרִכּוֹת וְנוֹתֵן לָהּ. וְאַחַר כֵּן וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם, לְהִרְאוֹת שְׁכָל הַבְּרִכּוֹת בְּאוֹת מְזָכֵר וַנִּקְבָּה. כְּמוֹ זֶה (במדבר ו)

יְבָרְכֶךָ ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ. יְבָרְכֶךָ ה' - מְזָכֵר, וַיִּשְׁמְרֶךָ - מְנַקְבָּה. יְבָרְכֶךָ ה' - מְזָכֵר, וַיִּשְׁמְרֶךָ - מְשֻׁמֵּר, וְהַכֵּל דָּבַר אֶחָד, מְשׁוּם שְׁמֻשְׁנֵיהֶם יוֹצְאוֹת בְּרִכּוֹת לְעוֹלָמוֹת. וְעַל זֶה, אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ בְּרַךְ אֹתָם.

רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח פְּסוּק וְאָמַר, וַיְכַל יַעֲקֹב לְצוֹת אֶת בְּנָיו וּגּו'. וַיְכַל יַעֲקֹב לְצוֹת אֶת בְּנָיו, לְצוֹת? הֲיֵה צָרִיךְ (לכתב) לְבָרֶךְ! אֵלָּא שְׂצוּהָ אֹתָם אֶל הַשְּׂכִינָה לְהִתְקַשֵּׁר אֵלֶיהָ. עוֹד, שְׂצוּהָ אֹתָם עַל עַסְקֵי הַמְּעַרְהָ, שֶׁהִיא קְרוּבָה לְגַן עֵדֵן, שְׁשָׁם קְבוּר אָדָם הִרְאִישׁוֹן.

בֵּא רְאָה, אוֹתוֹ מָקוֹם נִקְרָא קְרִיַת אַרְבַּע. מֵה הַטַּעַם? מְשׁוּם שְׁשָׁם

וְדְאִי, קְשָׁרִין דְּתִקּוּנֵי מְטְרוֹנִיתָא, וְאִיהִי אֲתַחְבֵּרַת בְּהַדְיָהּ, הֲדָא הוּא דְכָתִיב שְׁנַיִם עָשָׂר. וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אֹתָם, דְּהָא כְּאַתְר דָּא, דְּבוּר שְׁרִיא.

אֲשֶׁר דָּבַר, הֲכָא קְשָׁרָא חַד, לְאַתְחַבְּרָא מִתְתָּא לְעֵילָא, וּמַעֲיֵלָא לְתַתָּא. מִתְתָּא, בְּאַלִּין תְּרִיסַר שְׂבָטִין, וְזֹאת, אֲתַחְבְּרָא בְּהַדְיָהּ. אֲשֶׁר דָּבַר, הָא חֲבוּרָא דְכָר וְנוּקְבָא, קְשׁוּרָא לְתַרִּין סְטָרִין, מִתְתָּא וּמַלְעֵילָא, לְסוֹף קְשָׁר לֹון בְּאַתְר דְּלְעֵילָא, דְּכָר וְנוּקְבָא כְּחָדָא. הֲדָא הוּא דְכָתִיב אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ וּגּו'. מְאִי כִּבְרַכְתּוּ. אֵלָּא כִּבְרַכְתּוּ בֵּת זׁוּגוּ. אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ תְרוּוֹיָהּ כְּחָדָא.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים לד) יְבָרְכֶךָ יי מְצִיּוֹן וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם וּגּו', יְבָרְכֶךָ יי מְצִיּוֹן, דְּמַנְיָה נְפָקִין בְּרַכָּאן, לְאַשְׁקָאָה לְגִינְתָא. וְהוּא כָּלִיל כָּל בְּרַכָּאן, וְיַהֲיִיב לָהּ, וְלִבְתֵּר וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם. לְאַחְזָאָה דְכָל בְּרַכָּאן אֲתִיִּין מְדַכְּר וְנוּקְבָא. פְּגוּוֹנָא דָּא (במדבר ז)

יְבָרְכֶךָ יי וַיִּשְׁמְרֶךָ. יְבָרְכֶךָ יי מְדַכְּרָא. וַיִּשְׁמְרֶךָ מְנוּקְבָא. יְבָרְכֶךָ יי מְזָכֹר. וַיִּשְׁמְרֶךָ מְשֻׁמֵּר. וְכֵלָּא חַד מְלָה, בְּגִין דְּמִתְרוּוִיָּהּ נְפָקִין בְּרַכָּאן לְעֵלְמִין. וְעַל דָּא, אִישׁ (דף רמח ע"ב) אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ בְּרַךְ אֹתָם.

רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח קְרָא וְאָמַר, וַיְכַל יַעֲקֹב לְצוֹת אֶת בְּנָיו וּגּו'. וַיְכַל יַעֲקֹב לְצוֹת אֶת בְּנָיו, לְצוֹת, לְבָרֶךְ מִיְבֵעֵי לִיָּה. אֵלָּא דְפָקִיד לֹון לְגַבִּי שְׂכִינְתָא, לְאַתְקַשְׁרָא בְּהַדְיָהּ. תּוּ, דְפָקִיד לֹון עַל עַסְקֵי מְעַרְתָּא, דְּהִיא קְרִיבָא לְגַן עֵדֵן, דְּתַמָּן הוּא אָדָם הִרְאִישׁוֹן קְבוּרָה.

תָּא חֲזִי, הֵהוּא אֲתֵר אֲקָרִי קְרִיַת אַרְבַּע. מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּתַמָּן אֲתַקְבְּרוּ אַרְבַּע

נקברו ארבעה זוגות: אדם וחוה, אברהם ושרה, יצחק ורבקה, יעקב ולאה.

הרי יש פאן קשיא, ששינינו, האבות הם מרפכה קדושה, ומרפכה לא פחות מארבעה, ושינינו שהקדוש ברוף הוא חבר את דוד המלך עמהם ונעשו מרפכה שלמה, זהו שפתיב (תהלים קיח) אכן מאסו הבונים וגו', שדוד המלך התחבר להיות מרפכה שלמה עמהם. אם כן, דוד צריך [להתקשר] להקבר בתוף האבות, ויהיה קרית ארבע עמו, אז מה הטעם לא נקבר עמהם? אלא, דוד המלך מקום מתקן היה לו פראוי, ומיהו? ציון, לחבר אותו פאחד. ואדם שנקבר בתוף האבות, הרי הם נקברו עמו, משום שהוא היה מלך ראשון, ונעברה ממנו המלכות ונתנה לדוד המלך, ומימיו של אדם התקיים דוד המלך, שעל אדם נגזרו אלף שנים, והעברו ממנו שבעים שנים, ימיו של דוד המלך, והוא נתן אותם, והאבות איך יקומו עד שיבא דוד המלך? אלא זכה למקומו פראוי לו, משום כן לא נקבר עם האבות.

זאת ועוד, האבות שרויים במקום של זכר, ודוד במקום של נקבה, והאבות נקברו עמם הנקבות, ודוד נקבר והתחבר במקום של זכר, דבר פראוי לו. ויאסוף רגליו אל המטה, משום שהרי הוא יושב במקום של חיים. כשרצה להסתלק מהעולם, הוריד רגליו אל המטה, והתפנס והסתלק מן העולם. זהו שפתיב ויגוע ויאסף אל עמיו. פתח ואמר, (שם פב) נכספה וגם פלטה נפשי לחצרות ה'. דבר זה הרי בארוהו החברים.

זוגות, אדם וחוה. אברהם ושרה. יצחק ורבקה. יעקב ולאה. (דף רמח ע"ב).

הא קושיא הכא, דתנינן, אבהן אינון רתיכא קדישא, ורתיכא לאו פחות מארבע, ותנינן קדשא ברין הוא אחר למלפא דוד בהדיהו, ואתעבדו רתיכא שלימתא, הדא הוא דכתיב, (תהלים קיח) אכן מאסו הבונים וגו'. דוד מלפא אתחבר למהוי רתיכא שלימתא בהדיהו. אי הכי דוד בעיא (נ"א לאתקשרא) לאתקברא בגו אבהן, ויהוי קרית ארבע בהדיה, מאי טעמא לא אתקבר בהדיהו.

אלא, דוד מלכא אתר מתפקן הוה ליה פדקא יאות, ומאן הוא ציון, לאתחברא ליה פחדא. ואדם דאתקבר בגו אבהן, הא אינון אתקברו בהדיה, בגין דאיהו מלך קדמא הוה, ואתעבר מניה מלכו, ואתיהב לדוד מלפא. ומיזמוי דאדם, אתקיים דוד מלפא. דאדם אלף שנין אתגזר עלוי, ואתעברו מניה שבעין שנין, יזמוי דדוד מלפא, והוא יהיב לון. ואבהן היך יקומו עד דייתי דוד מלפא, אלא זכה לאתריה, פדקא חזי ליה, בגיני כן לא אתקבר לגבי אבהן.

תו, אבהן באתר דדכורא שריין, ודוד באתר דנוקבא, ואבהן נוקבן אתקברו בהדיהו. ודוד אתקבר ואתחבר באתר דדכורא, מלה פדקא חזי ליה.

ויאסוף רגליו אל המטה, בגין דהא איהו באתר דחיין יתיב. פד בעא לאסתלקא מעלמא, נחית רגלוי לגבי מטה, ואתכניש ואסתלק מעלמא, הדא הוא דכתיב, ויגוע ויאסף אל עמיו. פתח ואמר, (תהלים פד) נכספה וגם פלטה נפשי לחצרות ה', מלה דא הא אוקמוה חבריאי.